

Irodalmi bűncselekmények osztálya

– Na, itt van a fickó! – mondta a fiatalabb férfi.

Az idősebb az íróasztalnak dőlt, karját keresztbe fonva, fürkészve nézett rám. Intett, hogy üljek le. Egy pillantással felmértem magas termetét, görnyedt testtartását, valahonnan ismerős, jellegzetesen hátrasimított ősz haját. Szemüvege mögött hűvösen villant táska, kialvatlan szeme.

– Jobb, ha nem várja meg, hogy kérdezzünk! – mondta halkán. A vörös es arcon a két, mereven feszülő, duzzadt ajakra meredtem.

Körbenéztem. A szobában csak hárman voltunk. Az ajtón túl semmi mozgás. Fogalmam sem volt, hogy miért hozhattak be. Hallottam már az osztály létezéséről, de információim meglehetősen hiányosak voltak. Kutatni kezdtem az emlékezetemben, hogy a közelmúltban hol hibázhattam, mi lehet őrizetbe vételelem oka. Pár novella itt-ott, néhány rövid esszé. Aztán eszembe jutott az a két hete megjelent recenzió, amit arról az ismert, a kánon csúcsait bitorló író könyvéről írtam egy nemrég indult folyóiratban. A cikkhez az ismerősök zavart mosollyal gratuláltak. Egyes kifejezéseit kissé túl erősnek, megállapításait pedig felettébb szokatlannak minősítették. Már akkor sem értettem janus-arcú viselkedésüket, mivel én semmi kivetnivalót sem találtam benne. Akár erről volt szó, akár nem, ezt a mostani eljárást túlzónak, és méltatlannak találtam. Persze, tudtam, az, hogy én mit gondolok, az események alakulására vajmi kevés hatással van. Mindenesetre hallgattam.

– Azt hiszi, hogy időmilliomos vagyok? Azt hiszi, hogy szórakozás ez nekem? – emelte fel a hangját.

Az ajkak szétnyíltak mocskos nyálat húzva magukkal, majd újra összezártak. Tekintetemet a földre szegeztem.

– Tudja, a novellák végén, amiket én szoktam olvasni, nincs feloldás. – igazította meg hatalmas szemüvegét. – Csak marad a végtelen feszültség. És ezzel én egyetértek. Mert az életben sincs feloldás.

– Más a fikció és más a valóság. – mondtam.

– Nagyon téved! – intett felém a fejével. – Nagyon is életszerűek az irodalmi művek. Sőt, néha túlságosan is azok, nemde?

Már tudtam, hogy megérzésem beigazolódott.

– Gondolom, arról a recenzióról akarnak beszélni. – mondtam magam elé, majd a felügyelőre emeltem a tekintetem.

Az ősz férfi társára nézett, majd vissza rám.

– Úgy van – bólogatott biztatóan. – Végül is, ez is lehet az egyik témánk.

– Miért? Van még más is?

– Ezt Önnek kell tudnia!

Elhúztam a számat. Szóval ők sem tudják, hogy pontosan mit keresnek.

– Az a recenzió... szóval, szerintem félreértették.

– Hogyhogy?

– Én nem megbántani akartam K.-t, hanem leírtam a véleményem. És ha

megnézik a többi elemzést, ami ekkortájt jelent meg, láthatják, hogy szinte egyik sem hízelgő a műre nézve.

A felügyelőre, majd a fiatal társára néztem. Mindketten karba font kézzel álltak, az egyik az asztalnak dőlve, a másik az ablak mellett. Érzelmeket képtelen voltam leolvasni az arcukról.

– Mit várnak tőlem? – kiáltottam ingerülten.

– Megbánta, amit tett? – kérdezte a felügyelő nyugodt hangon.

– Miért kellene megbánnom?

– Rendben. – mondta a felügyelő, a társára nézett, leengedte a karját, pár lépéssel az íróasztala mögé került, majd helyet foglalt velem szemben. Ekkor láttam, hogy az asztal közepén, egy sárga borítójú akta hever. A férfi gyors mozdulattal kinyitotta azon a helyen, ahová egy kitépett újságoldal volt betéve, majd pár szót írt a lap aljára. – Kedvező lenne Önre nézve, ha maga ismerne el legalább pár esetet!

– ...

– Ha az ellenőrizendők listájából újra Önt dobja ki a gép, és megint behívjuk, már látjuk legalább, hogy nem hiszi magáról, hogy tévedhetetlen.

– De mondom, hogy nem követtem el semmit!

A két rendőr újra jelentőségteljes pillantást váltott.

– Oké! Nézze, végül is, én értékelem a tehetségét. Harry! - intett a fiatal öltönyösnek, aki egy termoszt, meg egy csészét tett az asztalra, aztán kiöntötte a gőzölgő levet. - Megkínálhatom egy kis teával? Borges vizelete van belekeverve. 1972 óta őrizgetem. Igazi ritkaság. Láthatja, hogy nem vagyok hálátlan, ha kapok egy vallomást.

Még hogy Borges vizelete! Kizárt hogy a közelébe tudott férközni, gondoltam.

– Igyon bátran! – mondta a felügyelő.

Fintorogva szagoltam bele a zavaros lébe.

– Mit kényeskedik! Hányan cserélnének magával, maga szerencsétlen! Miért kell ilyen selejtes figurákkal, meg a pitiáner ügyeikkel foglalkoznom!?

Akár meg is sértődhettem volna az udvariatlan hangra, de nem tettem. Eszembe jutott az esti vacsorameghívás Gabriel-hez! Átvillant az agyamon, hogy nem biztos, hogy odaérek, ha ezek a pancserek így feltartanak. A szememmel az órát kerestem, de csak a zöldre festett falak meredtek rám. Pedig Juan Carlos és Mario is jelezte megjelenését. Összefutott a számban a nyál, ahogy felidéztem Silvina múlt hónapban készített salátáját, mikor is Adolfo problémáját beszél-tük meg, a narráció jövőbeni lehetséges útjairól. A mai este is biztosan megfelel majd várakozásaimnak, gondoltam.

Igazából bosszantott az eljárás, ahogy bántak velem. Arra gondoltam, ha már így szórakoznak, miért ne adhatnék okot a gyanúra. Végül is, a festészetben is volt egy *van Meegeren*, akkor az irodalomban miért ne lehetne. Jó, jó tudom, MacPhearson, az Ossian-énekekkel..., de hát mikor volt az már. A rejtőzködő író státusza, ami mostanában oly divatos, nem érdekelt különösebben. Inkább valami komolyabb ügy kéne, ami megoldoztatja ezeknek a lomha agysejtjeit. Valami jó kis Cervantes-darab, vagy Thackeray... vagy valami a kö-zelmúltból... Persze, az antikizálás, a kézzel írás, a betűk rajzolásának fáradsá-ga nem biztos, hogy megéri.

Aztán eszembe jutott az a szinte megmagyarázhatatlan történet a közelmúltból, ami teljesen felforgatta addig nyugodtnak hitt életünket. Magamon tapasztalhattam, hogy azért az egzisztenciális kérdések mégiscsak meghatározóak. Miután *elfoglalták a házat*, és a kulcsot a csatornába dobtam, rájöttem, hogy kilátástalan helyzetünkön már csak apósom segíthet. Nem örült, hiszen ő is sokat dolgozott, még annak idején, az épület rendbetételén, nem beszélve arról, hogy így megzavartuk tiszteletre méltó magányát, amit évek alatt harcolt ki a családdal szemben, de végül megértette, hogy nincs más megoldás. Viszonyunkat kifejezetten furcsának nevezném. Velem az esküvő óta nem érintkezett, visszataszítónak találta az arcomat, alakoskodni meg nem akart, ezért Iréné-vel egyezett meg, hogy a déli szárnyba költözzünk. A két házrész között nem volt átjárás, a nappalink falán egy kopott, fehér, kétszárnyú ajtó látszott, de Iréné javasolta, hogy ha lehet, ne is menjünk a közelébe, felesleges hallgatóznunk, nagyjából úgyis minden áthallatszik, átmenni viszont nem lehet, mert apja, az ő lakrészében egy hatalmas szekrényel torlaszolta el az utat. Elég nekünk a mi életünk, a kétoldali bejáratok megadják a biztonságos elszigetelődés lehetőségét.

A napok hosszú heteken át ugyanúgy teltek, Iréné újabb véget nem érő sálakkal örvendeztetett meg, kortyoltuk a mate-teát a nappaliban, időnként hallgattuk apósom szöszmötölését, vagy ideges kántálását, miközben fel-alá járkált a szobában. Iréné szerint a saját verseit szavalta.

Egyik nap, szunyókálásomból éktelen dörömbölés ébresztett. Iréné is letette a kötését, kérdőn néztünk egymásra. Apósom kíméletlen ember, mégsem szokott ilyen otrombán viselkedni, bár Iréné sebtében elmondott pár meglepő esetet a múltból. Iréné kissé bosszúsán ment át megnézni, hogy mi lehet, hallottam a halk kérdései közé ékelődő staccato válaszokat. Iréné később mesélte, hogy apjával hosszan tartó, súlyos beszélgetést folytattak, az öregnek eltűnt a tévéje, meg néhány nélkülözhetetlen könyve. Behatolás nyoma sehol sem látszott. Mondta, hogy végül is elfogadja az elfogadhatatlant, maradt még pár könyve, a tévében meg úgyis csak hülyeségeket adnak, csak hát furcsállja ezt a lehetetlen történetet.

Iréné-nek mondtam, hogy *ezek* szerintem *azok* az idegenek, akik a mi házunkat is elfoglalták, s bár ő hitetlenül rázta a fejét, a tagadás után beálló csend jelezte, hogy ő is elbizonytalanodott.

Mivel az elkövetkezendő két hétben nem történt hasonló eset, visszaállt a rend, visszazökkentünk a kényelmes megszokásba. Kétszer-háromszor a belvárosban is megfordultam, fonalakat vettem Irénének, és kibányásztam a K. téri antikváriumok patinás rendetlenségéből két Gracq és egy Robbe-Grillet kötetet.

A könyvek megszerzésének öröme után másnap csapott le ránk az újabb meglepetés. Apósom ismét átkopogott a falon, s az átsiető Iréné-nek beszámolt arról, hogy ellopták a hűtőjét, a teljes XX. századi francia költészettel együtt. Így mondtam, s én mosolyogva elgondolkoztam a hiányos mondat szürreális jelentésén, hogy mi lenne a francia, sőt az európai irodalommal, ha csak úgy eltűnnének belőle a XX. századi francia eredmények. Mindenesetre pótolhatatlan érték veszett el, ebben egyetérttünk, de ez még nem minden. Pár

nap múlva lába kélt a teljes spanyol gyűjteménynek is. Apósom ekkor már üvöltött, szó szerint, hogy most éppen a földön ül, mert nincs már fotelje sem, mert a lakás gyakorlatilag üres, de ami a legszörnyűbb, hogy még a behűtött sörét sem tudja meginni.

Iréne ekkor közölte velem, hogy ez már túlmegy minden határon, lepszívebben áthívná a kedves papát, de tudja, hogy ez akár végzetes is lehetne, hiszen hogyha meglátna, valószínűleg rögtön végezne velem, vagy valami egyéb irtózatot is történhetne. Mondtam, hogy hívjuk a rendőrséget, de ez sem tűnt jó ötletnek, mert Iréne már napok óta vérszomjas rendőrökről álmodott, akik egész éjszaka üldözték, s az igazat megvallva, én sem rajongtam a fakabátokért. Maradt a félelemmel terhes várakozás, a furcsa csend két mate-tea között, a kötőtűk halk kattogása.

Két nap múlva magam javasoltam, hogy jobb lenne, ha megnézné a papát, mert már hosszú ideje nem hallottam lépteit, dühödött szitkozódásait. Iréne döbrent arccal tért vissza felderítő útjáról. Szája elé tett kézzel dadogta, hogy a papa ajtaja zárva volt, ellenben furcsa sustorgás és fojtott beszéd idegen hangjai hallatszottak belülről. Elrabolták apát, mondta elcsukló hangon, s én nem tudtam rá mit felelni, mert éreztem, hogy igaza van. Tudtam, hogy sose kerül elő, de azt is, hogy valószínűleg, hamarosan mi is sorra kerülünk. Azóta retteghés minden éjszakánk.

Persze, éreztem, hogy ezen a történeten még dolgozni kell, hiszen az irodalmi *van Meegeren* státusza sem könnyű, kell a mesterségbeli tudás, az elhithető erő, hogy képzeljék azt, hogy eredetileg olvasnak.

Furcsa, rossz érzésem támadt. Az idős felügyelőre pillantottam. Láttam, ahogy mozog a szája, ahogy élénken gesztikulál. Értetlenül bámultam rá. Valószínűleg kiesett egy időszak az életemből. Ekkor hirtelen felugrott az asztaltól és a fiatalabb felé intett.

– Oké. Add a könyvet, Harry!

Láttam, hogy elfogyott a türelme. A fiatal egy puha borítású, meglehetősen igénytelen külsejű kötetet nyújtott feléje. Az elejéről elmosódott betűk meredtek rám: rendőrségi használatra.

– Ezt a kötetet ketten állítottuk össze! – lengette meg előttem a társa felé intve. – Meglehetősen büszke vagyok rá. A benne foglalt szöveg, a magánhangzók és a mássalhangzók olyan mágikus rendszer szerinti csoportosítása, melyek összhangzata maradandó idegrendszeri károsodást és hihetetlen fizikai fájdalmat okoz. Hangsúlyoznom kell, hogy csak végső esetben, a vallomástétel megtagadásakor szoktuk alkalmazni.

Felütötte középen a kötetet, krárogott.

Szívembe markolt a retteghés, és az undor. A következő pillanatban már tudtam, ha kell, azt is bevallom, amit nem követtem el.